

Świąteczna cisza

W tym artykule zastanawiamy się nad wartością ciszy: Adwent jest czasem pokornego oczekiwania na Zbawiciela i pełnej radości z Jego narodzin.

20-12-2021

„Syn Boży przez swoje Wcielenie zachęcił nas do rewolucji czułości”^[1]: papież Franciszek pokazuje, że w tajemnicy Chrystusa znaki ukazują czułość Boga. A św. Ignacy Antiocheński mówi, że Pana poznaje się w Jego milczeniu.

Okres Bożego Narodzenia jest zapowiadany przez Adwent, w którym umiar i względne milczenie instrumentów muzycznych w liturgii są znakami pokornego oczekiwania na Zbawiciela, bez uprzedzania pełnej radości z Jego narodzin^[2].

Słowo staje się ciałem, a my kontemplujemy Go jako dziecko: po łacinie „infans”, co dosłownie znaczy „ten, który nie mówi” – niemowlę. Słowo nie wie, jak mówić. Cisza Boga zaprasza nas do kontemplacji, do zachwyty, do adoracji. Słowo zostało skrócone, mówią Ojcowie Kościoła: Syn Boży uczynił się małym, aby Słowo było w naszym zasięgu, cichy i czuły znak, który prosi o miłość.

Liturgia rozszerza to milczenie na całą naturę. „Gdy głęboka cisza zalegała wszystko, a noc w swoim biegu dosięgała połowy – pisze księga Mądrości – wszechmocne Twe słowo z nieba, z królewskiej stolicy (...)

zstąpiło na ziemi” (Mdr 18, 14-15). Zastosowanie tego tekstu do narodzin Jezusa sięga prawdopodobnie czasów judeochrześcijańskich, a więc początków Kościoła^[3].

Odmawianie wieczornej modlitwy Anioł Pański zrodziło się z przekonania, że o tej godzinie, gdy zapada cisza nocna, Maryja Panna otrzymuje pozdrowienie anielskie. Stopniowo rozpowszechniła się praktyka odmawiania tej modlitwy w południe, a w XV wieku zaczęto ją odmawiać w intencji pokoju w Kościele^[4].

Maryja i Józef –milczący mężczyzna–, powrócą do Nazaretu: trzydzieści lat milczenia Jezusa, jak lubił podkreślać święty Josemaría^[5]. Przyjdzie życie publiczne, a nawet kiedyś Chrystus będzie milczał przed Herodem „z Boskim milczeniem”^[6]. Izajasz prorokował: „W ciszy i ufności leży

wasza siła”. Św. Josemaría odnosił to także do przeciwności: „Milczenie i ufności”^[7], ponieważ, jak powiedział Benedykt XVI, „niesprzyjające okoliczności są w tajemniczy sposób 'ogarnięte' czułością Boga”^[8]. Według słów Franciszka, „trzeba pozwolić, aby powoli zaczęła się budzić radość wiary jak tajemnicza, ale mocna ufność, nawet pośród najgorszej udręki: „[...] Dobrze jest czekać w milczeniu ratunku od Pana” (Lm 3,26)”^[9].

Pewien francuski poeta mówi, że myśli są ptakami, które śpiewają tylko wtedy, gdy znajdują się na drzewie ciszy. Chrześcijanin myśli i modli się: „Dni milczenia i intensywnej łaski... Modlitwa twarzą w twarz z Bogiem...”^[10].

W piórze św. Josemaríi słowo „milczenie” często występuje z przymiotnikami owocne, radosne,

mię^[11]. Cicha praca jest wymowna, milczący wysiłek przynosi owoce^[12]...

Cisza tchnie spokojem, pokorą, odpoczynkiem, pogodą ducha, a nawet skutecznością; pozwala się skupić. Eliasz usłyszał Boga w „szmer łagodnego powiewu”, dosłownie w „głosie małej ciszy” (1Krl 19,12), co wyrażało intymność rozmowy^[13].

Św. Josemaría zauważył, że potrzebne są czasy „milczenia wewnętrznego”^[14]. Jak powiedziała św. Matka Teresa z Kalkuty: „Bóg przemawia w ciszy serca. (...)

Owocem tego milczenia jest modlitwa. Owocem modlitwy jest wiara. Owocem wiary jest miłość. Owocem miłości jest służba. A owocem służby jest pokój. Pokój bowiem pochodzi od tego, kto sieje miłość, przekształcając ją w czyn”^[15].

Szukanie pewnej ciszy w pracy, w rodzinie i w społeczeństwie daje ogromny pokój. Zgodnie z piękną

tradycją chrześcijańską można w godzinach popołudniowych, na pamiątkę Męki Pańskiej, starać się o ciszę; i później zachować ją przez całą noc, aby odpocząć w Panie Jezusie. Po śmierci na krzyżu nastanie milczenie grobu, aż do chwały zmartwychwstania. Wielkie milczenie kartuzów i tak wielu zakonników towarzyszy i podtrzymuje modlitwę całego Kościoła.

Milczenie prowadzi do bycia uważnym na innych i umacnia braterstwo. Ewangelia wzywa, jak przypomina nam papież Franciszek, do „nieustannego ćwiczenia się w empatii, do wsłuchiwania się w cierpienie i nadzieję innych”^[16]. Czułość Boga czyni nasze serce wrażliwym, bliskim innym. Otwiera nas na innych i odkrywamy „osoby, które potrzebują pomocy, miłosierdzia i dobroci”, jak pisze św. Josemaría^[17]. W czasach, gdy wydaje

się, że cały dzień musimy wypełnić inicjatywami, zajęciami i hałasem, dobrze jest być w ciszy wewnątrz i na zewnątrz siebie, aby móc wsłuchać się w głos Boga i bliźniego.

Każdy Adwent przywołuje radosne oczekiwanie na powtórne przyjście Pana. Kiedy siódma pieczęć Apokalipsy zostaje otwarta, w niebie zapada cisza (Ap 8, 1), która przygotowuje nas na misterium trynitarne. Niebo milczy, ponieważ modli się, pokornie oczekując objawienia się Boga. Jak mówi Pseudo-Dionizy, czcimy w pełnym szacunku milczeniu niewypowiedzianego Boga: adorujemy^[18].

Sobór Watykański II zaleca „pełne czci milczenie” przed Bogiem^[19]. Tak więc podczas sprawowania Eucharystii, zauważa Franciszek, „serca wiernych milkną i pozwalają, żeby On mówił”^[20]. Bp Javier

Echevarría wspominał, że czas milczenia zaprasza zgromadzonych w miłości do „wsłuchiwania się w intymne sugestie” Ducha Świętego^[21].

Czułość Boga objawia się w znakach... Zgodnie z pięknym wyrażeniem Ojców Kościoła, uczmy się odczytywać te „sposoby bycia” Boga, który objawia się nam w Jezusie Chrystusie. Towarzyszmy w ciszy Maryi i Józefowi. „Nadchodził wieczór i wraz z nim gęsta cisza.... Odczułeś bardzo żywą obecność Boga... A wraz z tą rzeczywistością – jakiś pokój!”^[22].

Guillaume Derville

^[1] Franciszek, Adhortacja apostolska *Evangelii Gaudium*, 24 listopada 2013, 88.

^[2] Por. *Ogólne wprowadzenie do Mszału Rzymskiego*, 313.

[3] Por. Jean Daniélou, *Théologie du Judeo-Christianisme. Histoire des doctrines chrétiennes avant Nicée*, 1, Desclée-Cerf, Paris 1992, s. 276.

[4] Por. Mario Righetti, *Historia liturgii I*, Biblioteca de Autores Cristianos, Madrid 1955, s. 206-207.

[5] Josemaría, *Bruzda*, 485; *To Chrystus przechodzi*, 38; *Przyjaciele Boga*, 281, 284.

[6] Św. Josemaría, *To Chrystus przechodzi*, 72; por. *Bruzda*, 485; *Droga Krzyżowa*, 1, 4; por. Mt 26, 62

[7] Św. Josemaría, *Kuźnia*, 799; por. Iz 30, 15.

[8] Benedykt XVI, *Adhortacja apostolska Verbum Domini*, 30 września 2010, 106.

[9] Franciszek, *Adhortacja apostolska Evangelii Gaudium*, 6.

[10] Św. Josemaría, *Bruzda*, 179.

[11] Św. Josemaría, Droga, 447, 645, 672.

[12] Por. św. Josemaría, Bruzda 300, 530.

[13] W języku hebrajskim jest to enigmatyczna formuła: „qol demama daqqa”, którą papież Franciszek komentuje w swojej homilii w Santa Marta, por. L'Osservatore Romano, 13 grudnia 2013, s. 8.

[14] Św. Josemaría, Bruzda, 670.

[15] Św. Teresa z Kalkuty, wywiad udzielony w 1987 r. dziennikarzowi R. Farina, opublikowany we włoskim seminarium Il Sabato, cytowany w J.L. Illanes, Tratado de Teología espiritual, EUNSA, Pamplona 2007, s. 394-395.

[16] Franciszek, Orędzie na obchody 47. Światowego Dnia Pokoju (1 stycznia 2014 r.), 8 grudnia 2013 r., 10.

[17] Św. Josemaría, Rozmowy z
prałatem Escrivá, 96.

[18] Por. Pseudo-Dionizy, De divinis
nominibus, c. I, n. 11, cytowany w
Fernando Ocáriz, Sobre Dios, la
Iglesia y el mundo, Rialp, Madrid
2013, s. 70.

[19] Sobór Watykański II, Konstytucja
Sacrosanctum Concilium, 30.

[20] Franciszek, Adhortacja apostolska
Evangelii Gaudium, 143.

[21] Javier Echevarría, Vivir la Santa
Misa, Rialp, Madrid, s. 70; por. także
s. 25, 106, 186. Por. Ogólne
wprowadzenie do Mszału
Rzymskiego, 45, 55-56. Por. Benedykt
XVI, Adhortacja apostolska Verbum
Domini, 66.

[22] Św. Josemaría, Bruzda, 857.

---

pdf | dokument generowany
automatycznie z <https://opusdei.org/pl-pl/article/swiateczna-cisza/> (05-04-2025)